

Zostań Strażnikiem Wodnego Skarbu!

Scenariusz lekcji dla klas I-IV do przeprowadzenia w szkole po wizycie w Hydropolis na wystawie Przekiek lub zamiast niej, jeśli klasa nie może wystawy odwiedzić.

Temat: Zostań Strażnikiem Wodnego skarbu! Oszczędzanie i ochrona wody w domu: kuchnia, łazienka, balkon/ogród

Czas: 40 min

Do przygotowania przed lekcją:

- wydruk załączonego poniżej arkusza w ilości odpowiadającej grupom pracy, których liczebność nauczyciel dobiera sam, zgodnie z przyzwyczajeniami i możliwościami klasy (Nauczyciel przed lekcją wycina krople z napisem Strażnik Wodnego Skarbu z ostatniej kartki w ilości odpowiadającej ilości dzieci + kilka zapasowych, lub, alternatywnie, dzieci mogą sobie same takie odznaki narysować np. w zeszytach lub na kartce)
- materiały plastyczne: nożyczki, klej, kredki/mazaki,
- Dodatkowo można przynieść: butelki lub wiaderko czy konewka z wodą - potrzebne będzie łącznie 9 litrów wody i albo zaznaczone na pojemniku 3 litry albo dwie butelki po 1.5l pojemności.

Na zajęciach:

15 min Rozmowa z pytaniami do dzieci.

Gdzie w domu możemy znaleźć wodę?

Pytanie ma na celu wygenerowanie jak największej liczby odpowiedzi, chodzi tu zarówno o krany (kuchnia, łazienka, ogród), jak i ujęcia niewidoczne (przyłącze pralki, zmywarki, wc). Należy zwrócić uwagę uczniów na wodę z deszczu - zapytać, czy można wystawić na balkon lub do ogrodu pojemnik na deszczówkę, by tak nałapać sobie wody?

Nauczyciel lub uczniowie zapisują lub schematycznie rysują na tablicy w grupach podzielonych na ŁAZIENKA, KUCHNIA, OGRÓD/BALKON. Należy zostawić fragment tablicy wolny na kolejny rysunek.

Jak myślicie - czy ta woda, o której tu mówimy jest cenna?

Pytanie i rozmowa ma na celu uświadomienie dzieciom, że woda dostarczana przez wodociągi jest pobierana z rzek lub podziemnych warstw wodonośnych a następnie poddawana wieloetapowym skomplikowanym procesom oczyszczania, w efekcie woda lecąca z kranu zwykle nadaje się bezpośrednio do picia. W wielu krajach na całym świecie stanowi to luksus dostępny tylko niewielu a my tą idealnie czystą wodą splukujemy odchody, myjemy naczynia i używamy jej do podlewania roślin dekoracyjnych czy prania.

Czy wody w Polsce jest dużo?

Rozmowa ma zburzyć powszechne przekonanie o tym, że w Polsce mamy duże zasoby wody (w ciągu ostatnich 70 lat dostępne odnawialne zasoby wody słodkiej zmniejszyły się o około 30%). Polska ma jedno z najmniejszych zasobów wody na głowę w Europie i jedno z mniejszych na świecie.

Skoro wody w Polsce jest mało a jej przygotowanie i dostarczenie do domu jest skomplikowane, to czy możemy powiedzieć, że woda jest skarbem?

Rozmawiając o tym pytaniu warto na pozostałej części tablicy narysować otwartą skrzynię a w niej krople wody (skojarzenie ze skrzynią skarbów).

Czy chcecie zostać strażnikami tego skarbu?

To już koniec części teoretycznej i rozmowy, warto więc wydobyć z dzieci więcej energii - zagrzewamy dzieci do zdecydowania się na zostanie Strażnikiem Wodnego Skarbu. Piszemy to hasło nad rysunkiem skrzyni i zachęcamy dzieci do tego, aby wstały i razem wyskandowały zawołanie Strażników: KAŻDA KROPLA SIĘ LICZY! (je również warto zapisać na tablicy przy skrzyni)

10 min praca w grupach lub parach

Test na Strażnika Wodnego Skarbu

Dzieci łączymy w zespoły z których każdy otrzymuje plakat z kuchnią, plakat z łazienką oraz wycięte (lub do wycięcia przez dzieci) paski z dobrymi praktykami i poradami. Zespoły wykonują zadanie wspólnie dopasowując poszczególne zalecenia do miejsc w łazience i w kuchni (bez przyklejania). Nauczyciel może wspierać grupy nie dając jednak jednoznacznego potwierdzenia "czy jest dobrze" (choć pamiętajmy, nie wszystkie zapisy muszą zostać jednoznacznie przypisane, np. podlewanie kwiatów deszczówką można wykonać zarówno w domu jak i w ogrodzie). Uwaga, w grupach, które nie umieją czytać nauczyciel pracuje razem z dziećmi, odczytując na głos porady i debatując z dziećmi gdzie należy który napis umieścić.

Grupy, które skończyły mogą sprawdzić swoje karty pracy ze wzorem i skorygować go

Na koniec dzieci przyklejają na stałe do plakatów swoje porady w odpowiednich miejscach. BRAWO! Wszystkie dzieci przeszły test!

10 min zabawa ruchowa z omówieniem poszczególnych porad.

Zagrajmy w kalambury Strażników Wodnego Skarbu

Nauczyciel rozdziela swój zestaw porad (lub tylko kilka z nich, w zależności od czasu jaki pozostał do zakończenia lekcji) pomiędzy grupy i prosi o zachowanie tajemnicy. Zadaniem grupy jest zaprezentowanie bez słów (w formie pantomimy) danego zalecenia a zadaniem grupy przeciwnej jest zgadnięcie, o które zalecenie chodzi. Dla ułatwienia mogą oczywiście korzystać z materiału, który przygotowały. Każdą prezentację nauczyciel powinien opatrzyć krótkim komentarzem, wyjaśnić np. dlaczego warto stosować dane zalecenie albo spytać, czy myślą, że da się to zrobić (np. czy bluza noszona kilka godzin i bez plam musi iść do prania; zwrócić uwagę na to, że w Szwajcarii w nocy nie należy spuszczać wody w mieszkaniach w bloku albo spytać, co może posłużyć za zbiornik na deszczówkę i gdzie go postawić). Na każdym plakacie przedstawione są cyfry-ile wody można zaoszczędzić

-przy sześciu splukaniach w toalecie dziennie (tyle razy średnio korzystamy z toalety na dobę), gdy zamiast 9 litrów używamy 3 (małe splukanie) $6 \times 9l = 54$ $6 \times 3l = 18l$ $54l - 18l = 36l$ oszczędności. Jeśli nauczyciel przygotował butelki, wiadro lub konewkę warto uświadomić dzieciom wizualnie ile wody oszczędzić mogą każdego dnia, a są już spluczki ze splukiwaniem dwulitrowym. Przy uwagach dotyczących sprzątnia warto przypomnieć dzieciom, że sklepowe produkty do sprzątnia zawierają dużo szkodliwych dla wód i rzek substancji, a można zastąpić je sodą (mycie zlewu, wanny), octem (usuwanie kamienia z baterii, mycie szyb) czy mydłem marsylskim w kostce (pranie, zmywanie) albo parownicą.

Należy pamiętać, że wyliczenia są szacunkowe, a np. sposób zmywania naczyń ręcznie czy pojemność u każdego różnią się znacznie, chodzi o ogólne uświadomienie zasad i ilości marnowanej wody

5 min zakończenie

Przyznanie odznaki Strażników Wodnego Skarbu

Nauczyciel gratuluje dzieciom zostania Strażnikami Wodnego Skarbu i albo rozdaje im wcześniej wycięte krople-odznaki Strażników albo rysuje jedną na tablicy i zachęca do narysowania jej sobie samodzielnie. Każde dziecko wpisuje na medalu swoje imię a na drugiej stronie MISJĘ (wybrane zachowanie prowadzące do oszczędzania i ochrony wody). Dzieci powinny zachować medal w piórniku lub w zeszytcie, jeśli jest on prowadzony. Nauczyciel upewnia się, że dzieci będą pamiętać o swojej roli Strażnika i o swojej Misji.

Warto po kilku dniach wrócić do tematu i zapytać jak idzie im dbanie o wodny skarb i realizacja Misji a nawet wyznaczyć nowe Misje.

Linki do wydruku materiałów

[Link do zestawu zadań dla dzieci](#)

[Link do zestawu zadań z odpowiedziami](#) (do autoewaluacji, można wydrukować mniej lub wyświetlić na rzutniku)

[Link do Odznak Strażnika Wodnego Skarbu](#)

Ciekawe strony do pogłębienia wiedzy o wodzie

<https://swiatwody.wordpress.com/2020/02/20/indywidualne-wybory-w-codziennym-oszczedzaniu-w-ody/>

<https://swiatwody.wordpress.com/>

<https://waterfootprint.org/en/>